Gemeente
Amsterdam

# Interventietoolkit & bestuurlijk instrumentarium

Amsterdamse Aanpak Ondermijning
In opdracht van De Weerbare Stad
April 2021 v.1.0

# Start

- De meest gestelde vraag in de aanpak van ondermijning is: 'Hoe kom ik erachter of er sprake is van ondermijning en wat zijn de mogelijkheden voor een aanpak?' De interventietoolkit is een hulpmiddel om je te helpen in:
- De onderzoeksfase na een signaal.
- De interventiefase somt de mogelijkheden op van optreden.
- Geeft een overzicht van het bestuurlijk instrumentarium.

# Hoe werkt de interventietoolkit?

- Hierna volgt een aantal thema's: Pand, Straat, Branche.. etc.
- Klik met je muis op het thema van je keuze en de desbetreffende sheet met informatie zal verschijnen.
- De knoppen onderaan een sheet geven mogelijkheid tot het doorklikken voor meer informatie.

# In de onderzoeksfase

1. Pand
2. Straat, wijk of gebied
3. Branche
4. Ondernemer

Terug naar **Start**

# In de interventiefase

1. Pand
1.1 Woning
1.2 Publiektoegankelijke inrichting zonder vergunning
1.2.1 Publiektoegankelijke inrichting met vergunning
1.3 Bedrijfspand
2. Straat, wijk of gebied
3. Branche
4. Ondernemer

Terug naar **Start**

# Bestuurlijk instrumentarium

- In het kader van (herstel) openbare orde
- In het kader van (aanvraag)vergunning
- In het kader van bewoning
- In het kader van 'achter de gevel kijken'
- Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten (BIO)
- Vergunningplicht in de aanpak van ondermijning
- In het kader van projectontwikkeling en erfpacht

Terug naar **Start**

# 1. Pand onderzoeksfase

De volgende bronnen bevraag je om informatie over een pand te vergaren:

- Kadaster: eigendomssituatie
- Kamer van Koophandel: staan er ondernemingen ingeschreven op dat adres
- Dashboard OOV: o.a. sluiting, overlastmeldingen op dat adres
- Bestemmingsplan: voor gebruik van het pand
- Vraag wijkagent of veico of het adres bekend is

Verder naar interventiefase **Om wat voor pand gaat het?**

# 2. Straat, wijk of gebied onderzoeksfase

De volgende bronnen bevraag je om informatie te vergaren:

- Kadaster: eigendomssituatie
- Kamer van Koophandel: inzicht in ondernemingen in de straat
- Dashboard OOV: o.a. sluiting, overlastmeldingen
- Bestemmingsplan: hoe ziet het gebruik van de straat eruit
- Observatie van wijkagent/basisteam/VTH/gebiedsmakelaar/ veico

Verder naar interventiefase **Straat, wijk of gebied**

# 3. Branche onderzoeksfase

Signalen kunnen o.a. zijn: snelle groei van de branche, vatbaar voor criminele invloeden, trend is te zien in bijv. verkoopwaar, geen klanten maar wel open op A-locaties

- Kadaster: eigendomssituatie
- Kamer van Koophandel: inzicht in ondernemingen
- Dashboard OOV: o.a. sluiting, overlastmeldingen
- Bestemmingsplan: hoe ziet het gebruik eruit
- Observatie van gebiedsmakelaar/veico/VTH
- Kwalitatief onderzoek (o.a. interviews, observaties) door AAO

Verder naar interventiefase **Branche**

# 4. Ondernemer onderzoeksfase

De volgende bronnen bevraag je om informatie te vergaren:

- Kadaster: eigendomssituatie van een ondernemer
- Kamer van Koophandel: inzicht zijn/haar onderneming(en)
- Dashboard OOV: o.a. sluiting, overlastmeldingen
- Decos: heeft de ondernemer een vergunning?
- Bestemmingsplan: hoe ziet het gebruik van de winkel eruit
- Observatie van gebiedsmakelaar/ veico/straatmanager
- BIZ: is de ondernemer aangesloten

Verder naar: interventiefase **Ondernemer**

# Om wat voor pand gaat het?

- Woning
- Publiektoegankelijke inrichting zonder vergunning
- Publiektoegankelijke inrichting met vergunning
- Bedrijfspand

# 1.1. Woning interventiefase (1/3)

| | |
|---|---|
| Woning wordt niet gebruikt voor bewoning | • Boete opleggen bij onjuist gebruik bestemmingsplan<br>• Last onder dwangsom ogv Huisvestingswet<br>• Neem contact op met Dienst Wonen voor spookburgeractie |
| In de woning wordt (hard)drugs/ wapens/ grote sommen geld aangetroffen of andere gronden uit artikel 2.10 APV | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting / bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV |

# 1.1 Woning interventiefase (2/3)

| | |
|---|---|
| Er wordt drugs gedeald vanuit de woning | • Neem contact op met veico<br>• Neem contact op met wijkagent |
| Er vindt vanuit de woning illegale prostitutie plaats | Meld bij misstandenprostitutie@amsterdam.nl |
| De woning is beschoten of een explosief is aangetroffen | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV<br>• Openbare orde sluiting door Team Sluitingen OOV |

# 1.1 Woning interventiefase (3/3)

| | |
|---|---|
| Hangjongeren zorgen voor overlast bij woning | • Neem contact op met veico<br>• Neem contact op met wijkagent<br>• Neem contact op met AcZV |
| | |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# 1.2. Publiektoegankelijke inrichting zonder vergunning interventiefase (1/4)

| | |
|---|---|
| Het pand is beschoten of een explosief is aangetroffen | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting door Team Sluitingen OOV<br>• Bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV |
| In het pand worden tweedehandsgoederen verkocht | • DOR-controle organiseren |

# 1.2. Publiektoegankelijke inrichting zonder vergunning interventiefase (2/4)

| | |
|---|---|
| In het pand wordt (hard)drugs/ wapens/ grote sommen geld aangetroffen of andere gronden uit artikel 2.10 APV | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting / bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV |
| Achter de gevel kijken voor controle | • Partner van de Ondermijningsbrigade kan dit melden bij 5.1.2,i @amsterdam.nl |
| Overname door financiële weldoener | • Meld dit bij De Weerbare Stad |

# 1.2. Publiektoegankelijke inrichting zonder vergunning interventiefase (3/4)

| | |
|---|---|
| Er vindt illegale prostitutie plaats bijv. in een hotel | Meld bij misstandenprostitutie@amsterdam.nl |
| Er worden illegale vreemdelingen aangetroffen / sprake van arbeidsuiting in bijv. winkel | Meld bij 5.1,2,i @amsterdam.nl |
| Er vinden activiteiten plaats zonder de juiste vergunning | Meld bij VTH-afdeling stadsdeel |

# 1.2. Publiektoegankelijke inrichting zonder vergunning interventiefase (4/4)

| | |
|---|---|
| De signalen en informatie zijn zodanig, andere interventies hebben niet geholpen | ▪ Aanmelden voor de vergunningplicht ondermijning<br>▪ Gemotiveerd advies, bijv in de vorm van een bestuurlijke rapportage, is nodig<br>▪ Melden bij AAO |
| | |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# 1.2.1 Publiektoegankelijke inrichting met vergunning (1/3)

| | |
|---|---|
| Er is geen leidinggevende of exploitant aanwezig | • Neem contact op met de VTH-afdeling van stadsdeel |
| Er zijn signalen over een leidinggevende of exploitant | • Meld bij 5.1.2,i @amsterdam.nl |
| Er is sprake van schijnbeheer | • Neem contact op met VTH-afdeling van stadsdeel |
| Er is sprake van een 'foute overname' | • Meld dit bij De Weerbare Stad |

# 1.2.1 Publiektoegankelijke inrichting met vergunning (2/3)

| | |
|---|---|
| In het pand wordt (hard)drugs/ wapens/ grote sommen geld aangetroffen of andere gronden uit artikel 2.10 APV | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting / bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV<br>• Intrekken van de vergunning(en) |
| Het pand is beschoten of een explosief is aangetroffen | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting / bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV<br>• Intrekken van de vergunning(en) |

# 1.2.1 Publiektoegankelijke inrichting met vergunning (3/3)

| | |
|---|---|
| De signalen geven aanleiding om een nieuw Bibob-toets uit te voeren | • Neem contact op met Bibob-team 5.1.2,i @amsterdam.nl |
| | |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# 1.3 Bedrijfspand interventiefase (1/2)

| | |
|---|---|
| In het pand wordt (hard)drugs/ wapens/ grote sommen geld aangetroffen of andere gronden uit artikel 2.10 APV | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting / bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV |
| Achter de gevel kijken voor controle | • Partner van de ondermijningsbrigade kan dit melden bij de 5.1.2,i @amsterdam.nl |
| Er wordt afval geloosd, check op de milieuvergunningen | • Meld bij Omgevingsdienst via AAO 5.1.2,i @amsterdam.nl |
| Er zijn illegale vreemdelingen aangetroffen | • Meld bij 5.1.2,i @amsterdam.nl |

# 1.3 Bedrijfspand interventiefase (2/2)

| | |
|---|---|
| Er wordt in het bedrijfspand gewoond | • Boete opleggen bij onjuist gebruik bestemmingsplan door het stadsdeel |
| Er vindt illegale prostitutie plaats | • Meld bij misstandenprostitutie@amsterdam.nl |
| Het bedrijfspand is beschoten of een explosief is aangetroffen | • Politie levert bestuurlijke rapportage aan<br>• Openbare orde sluiting / bestuurlijke waarschuwing door Team Sluitingen OOV |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# 2. Straat, wijk of gebied interventiefase (1/2)

| | |
|---|---|
| Signalen en informatie is zodanig dat aangewezen kan worden als veiligheidsrisicogebied | • Neem contact op met Bestuurlijke instrumenten OOV<br>• Ook voor cameratoezicht |
| Controle in de straat/wijk/gebied organiseren | • Neem contact op met AAO 5.1.2,i @amsterdam.nl<br>• Partner van de ondermijningsbrigade kan dit melden bij de 5.1.2,i @amsterdam.nl |

# 2. Straat, wijk of gebied interventiefase (2/2)

| | |
|---|---|
| Signalen en informatie is zodanig dat een (deel) van de straat of gebied aangewezen kan worden als vergunningplichtig | ▪ Aanmelden voor de vergunningplicht ondermijning<br>▪ Gemotiveerd advies is nodig<br>▪ Melden bij AAO 5.1.2,i @amsterdam.nl |
| | |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# 3. Branche interventiefase

| | |
|---|---|
| Controle voor de branche organiseren | • Meld bij AAO 5.1,2,i @amsterdam.nl<br>• Partner van de ondermijningsbrigade kan dit melden bij de 5.1,2,i @amsterdam.nl |
| Afhankelijk van de opbrengsten van de controle | • Contact opnemen met VTH-afdeling stadsdeel<br>• Aanschrijven ogv APV<br>• Aanschrijven ogv bestemmingsplan |
| De signalen en informatie is zodanig dat de branche in aanmerking komt voor een vergunningplicht ondermijning | ▪ Aanmelden voor de vergunningplicht ondermijning<br>▪ Gemotiveerd advies is nodig<br>▪ Melden bij AAO 5.1,2,i @amsterdam.nl |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# 4. Ondernemer interventiefase

| | |
|---|---|
| De ondernemer heeft een vergunning | • Aanmelden bij Levensgedrag OOV<br>• Toets uitvoeren op bedrijfsvoering VTH stadsdelen<br>• Verlenging vergunningaanvraag buiten behandeling stellen VTH stadsdelen |
| Ondernemer heeft geen vergunning | • Gesprek aangaan<br>• Schriftelijke waarschuwing |

Terug naar **In de interventiefase**

Terug naar **Start**

# Bestuurlijk instrumentarium (herstel) openbare orde (1/5)

- Openbare orde sluiting

Doel: de openbare orde onmiddellijk te herstellen, tevens een krachtig signaal afgeven richting de buitenwereld dat in het pand (of rondom het pand) geen activiteiten meer kunnen plaatsvinden die een gevaar zijn voor de openbare orde.

Wie: Team Sluitingen van OOV bereidt de sluiting voor en legt dit voor aan de burgemeester.

Grondslag: artikel 2.10 APV, 13B Opiumwet, artikelen 172, derde lid, 174a en 175 Gemeentewet.

# Bestuurlijk instrumentarium (herstel) openbare orde (2/5)

- Bestuurlijke waarschuwing

Doel: van een sluiting kan worden afgezien indien sprake is van bijzondere omstandigheden. In het geval een inrichting niet wordt gesloten wordt er wel altijd een bestuurlijke waarschuwing gegeven.
Wie: Team Sluitingen van OOV bereidt de sluiting voor en legt dit voor aan de burgemeester.
Grondslag: Beleidsregels Sluitingen en heropeningen Amsterdam

# Bestuurlijk instrumentarium (herstel) openbare orde (3/5)

- Gebied aanwijzen als overlastgebied

Doel: stoppen of voorkomen van verstoring openbare orde in het aangewezen gebied.
Wie: Team Bestuurlijk Instrumenten bereidt dit voor de burgemeester voor.
Grondslag: Artikel 2.8 APV

# Bestuurlijk instrumentarium (herstel) openbare orde (4/5)

- Algemeen verblijfsverbod (ookwel bekend als gebiedsverbod)

Doel: Overlastgever(s) mag een bepaalde periode (24u, één maand of drie maanden) niet in een aangewezen gebied komen.
Wie: Team Bestuurlijke Instrumenten bereidt dit voor.
Grondslag: Artikel 2.9 APV

# Bestuurlijk instrumentarium (herstel) openbare orde (5/5)

- Cameratoezicht

Doel: draagt bij aan de vergroting van de veiligheid en speelt een belangrijke rol bij de overlast- en criminaliteitsbestrijding.
Wie: Het stadsdeel (i.s.m. de politie) dient een verzoek in bij de burgemeester, Team Bestuurlijk Instrumenten bereidt dit voor.
Grondslag: Amsterdams Beleidskader Cameratoezicht

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**

# Bestuurlijk instrumentarium (aanvraag) vergunning (1/5)

- Levensgedragtoets

Doel: screening van exploitanten en leidinggevende bij de vergunningaanvraag. Komt vnl voor bij vergunningaanvraag horeca.
Wie: Team Levensgedrag van OOV in samenwerking met de afdeling Vergunning van het stadsdeel en Juridisch Bureau.
Grondslag: artikel 8 lid 1 Drank- en Horecawet en Besluit eisen zedelijk gedrag Drank– en Horecawet 1999.

# Bestuurlijk instrumentarium (aanvraag) vergunning (2/5)

- Buiten behandeling stellen ogv 4:5 Awb

Doel: voorkomen illegaal verkregen geld (via onderhandse leningen) wordt geïnvesteerd in gemeente middels een vergunningaanvraag. Buiten behandeling stellen wanneer er geen transparantie wordt gegeven over o.a. de financiën.
Wie: Afdeling Vergunningen van het stadsdeel.
Grondslag: Artikel 4:5 Awb

# Bestuurlijk instrumentarium (aanvraag) vergunning (3/5)

- Aangifte onjuiste verklaring Bibob-formulier

Doel: de vergunningaanvrager heeft onjuiste informatie verklaard op het Bibob-formulier.
Wie: Bibob-team AAO doet namens de burgemeester aangifte.
Grondslag: artikel 3 lid 6 Wet Bibob

# Bestuurlijk instrumentarium (aanvraag) vergunning (4/5)

- Uitvoeren Bibob-toets

Doel: voorkomen dat er met vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties of overheidsopdrachten strafbare feiten worden gepleegd of geld wordt witgewassen.
Wie: Afdeling vergunningen bij het stadsdeel. Bij opschaling Bibob-team AAO.
Grondslag: Wet Bibob

# Bestuurlijk instrumentarium (aanvraag) vergunning (5/5)

- Schijnbeheer

Doel: voorkomen van stromannen en katvangers in de vergunningaanvraag. Bij constatering schijnbeheer kan vergunning worden ingetrokken. Vast te stellen door o.a. observaties.
Wie: Afdeling Vergunningen stadsdeel
Grondslag: Artikel 3.8 APV

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**

# Bestuurlijk instrumentarium bewoning (1/4)

- Bestuurlijke boete bij onttrekking van woning aan de woningvoorraad.

Doel: Wanneer een woning voor een ander doel wordt gebruikt dan een woning.
Wie: het stadsdeel.
Grondslag: artikel 21 Huisvestingswet 2014 incl. Huisvestingsverordening 2020 Amsterdam.

# Bestuurlijk instrumentarium bewoning (2/4)

- Binnentreden woning

Doel: Voor het binnentreden van een woning zonder toestemming van de bewoner. In het kader van handhaven openbare orde, toepassen bestuursdwang, belang veiligheid en gezondheid personen.
Wie: De burgemeester tekent het bevel.
Grondslag: artikel 2 Algemene wet tot binnentreden.

# Bestuurlijk instrumentarium bewoning (3/4)

- Spookburgeractie 1.0

Doel: aankloppen wanneer een pand op papier leegstaat, maar toch activiteiten worden waargenomen. Lichtere vormen van woonfraude.
Wie: Dienst Wonen
Grondslag: Handhaving strategie Dienst Wonen

# Bestuurlijk instrumentarium bewoning (4/4)

- Vergunningen intrekken m.b.t. wonen

Doel: einde maken aan misbruik van de vergunning. Geldt voor kamerverhuur, onderverhuur van huurwoning en tijdelijk verhuren van een koopwoning.
Wie: Dienst Wonen
Grondslag: Huisvestingsverordening 2020, Leegstandwet

# Bestuurlijk instrumentarium 'achter de gevel kijken' (1/3)

- Ondermijningsbrigade

Doel: snelle, integrale controle bij signalen van ondermijning gecoördineerd door de ondermijningsbrigade.
Wie: Ondermijningsbrigade en diverse partners.
Grondslag: Bevoegdheden van de partners die meegaan.

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**

# Bestuurlijk instrumentarium 'achter de gevel kijken' (2/3)

- Digitale Opkopersregister-controle

Doel: controle bij verkopers van tweedehands goederen met serienummer. Het DOR wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of het juist is ingevuld.
Wie: gemeentelijke DOR-controleur bij THOR
Grondslag: artikel 2.28 Amsterdam APV 2008 en artikel 437 Wetboek van Strafrecht

# Bestuurlijk instrumentarium 'achter de gevel kijken' (3/3)

- Handelen in strijd met bestemmingsplan
- Doel: Bij constateringen uit controle dat het pand niet gebruikt wordt zoals aangegeven in bestemmingsplan. De overtreding ongedaan maken of herhaling op overtreding voorkomen.
- Wie: het gemeentebestuur.
- Grondslag: artikel 125 Gemeentewet en artikel en artikel 5.31 Awb

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**

# Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten

- Toepassen van de BIO

Doel: voorkomen dat het gemeente met niet-integere partijen privaatrechtelijke overeenkomsten afsluit. Bij een nieuw te sluiten overeenkomst wordt een integriteitsclausule bijgesloten.
Wie: aan het College wordt voorgelegd of een overeenkomst op grond van de BIO wordt aangegaan. DJZ en OOV adviseren op BIO-casuïstiek
Grondslag: Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**

# Vergunningplicht in de aanpak van ondermijning

- Aanwijzingsbevoegdheid van de burgemeester vergunningplicht

Doel: Het opleggen van een tijdelijke exploitatievergunning, mits goed onderbouwd door een (integrale) partner.

Wie: de burgemeester wijst een gebied, straat, pand of branche aan voor een tijdelijke exploitatievergunning. Team AAO bereidt het aanwijzingsbesluit voor en legt het voor aan de burgemeester. De vergunningaanvraag vindt plaats bij het stadsdeel.

Grondslag: artikel 2.16A APV en Wet Bibob

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**

# Bestuurlijk instrumentarium projectontwikkeling en erfpacht (1/4)

- Weigeren erfpachtaanbieding of weigeren van een erpfachtwijziging

Doel: voorkomen dat de erfpacht wordt misbruikt voor niet integere activiteiten.

Wie: Het College is beslist of een erfpachtaanbieding wordt geweigerd. De voorbereiding vindt plaats in samenwerking met G&O, DJZ en AAO.

Grondslag: Beleidsregel Integriteit en Overeenkomsten, Wet Bibob

# Bestuurlijk instrumentarium projectontwikkeling en erfpacht (2/4)

- Opzeggen van de erfpacht door handelen in strijd met voorschriften

Doel: Beëindigen van een strijdige situatie.
Wie: Directeur G&O, jurist bereidt dit voor.
Grondslag: Artikel 28 Algemene bepalingen 2000. Voorschriften in de erfpachtakte.

# Bestuurlijk instrumentarium projectontwikkeling en erfpacht (3/4)

- Sommatiebrief bij niet betalen van canon ½

Doel: nakoming vorderen wanneer bij twee achtereenvolgende jaren geen canon is betaald.
Wie: Directeur G&O, jurist bereidt dit voor.
Grondslag: artikel 32 lid 1 Algemene Bepalingen 2000

# Bestuurlijk instrumentarium projectontwikkeling en erfpacht (4/4)

- Beëindiging van erfpacht door opzegging 2/2

Doel: Wanneer betaling van canon uitblijft.
Wie: Directeur G&O, jurist bereidt dit voor.
Grondslag: artikel 32 lid 1 Algemene Bepalingen 2000

Terug naar overzicht **Bestuurlijk instrumentarium**

Terug naar **Start**